

بررسی آزمایشگاهی اثر عصاره‌های گیاهی بومادران، بابونه، ریوند بر قارچ کاندیدا آلبیکانس و باکتری‌های شایع دهانی در سال ۱۳۸۳

دکتر زهرا عطایی* - دکتر حمید عبدالحی** - دکتر سمیه نادری پور*** - دکتر سیروس محمدی***

*- استادیار گروه آموزشی تشخیص و بیماریهای دهان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان.

**- استادیار گروه آموزشی میکروبیولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان.

***- دندانپزشک.

چکیده

زمینه و هدف: دهان‌شویه‌های گیاهی از جمله داروهای گیاهی می باشند که در سالهای اخیر در ایران مورد مصرف زیادی پیدا کرده‌اند. مطالعه حاضر با هدف بررسی اثر ضد قارچ و ضد باکتری عصاره‌های بومادران، بابونه و ریوند در مقایسه با دهان‌شویه‌های شیمیایی کلرهگزیدین ایرانی و خارجی در سال ۸۳ در دانشکده دندانپزشکی کرمان انجام شده است.

روش بررسی: این مطالعه یک بررسی تجربی آزمایشگاهی بوده و مواد مورد بررسی شامل: قارچ کاندیدا آلبیکانس، باکتری‌های شایع پاتوژن دهانی، عصاره‌های گیاهی بومادران، بابونه، ریوند و دهان‌شویه‌های کلرهگزیدین ایرانی و خارجی ۰/۲٪ می‌باشند. میکروارگانیسم‌ها از مرکز کلکسیون قارچها و باکتری‌های صنعتی و عفونی ایران خریداری شدند. عصاره‌های گیاهی هیدروالکلی ۸۰٪ به صورت آماده از شرکت گل دارو تهیه شده و دهان‌شویه‌های کلرهگزیدین ایرانی از داروخانه و نمونه خارجی از مراکز داروهای تک نسخه ای خریداری شدند. برای بررسی اثر عصاره‌ها از روش رقت لوله‌ای و بررسی قطر هاله عدم رشد و بدست آوردن حداقل غلظت مهار کننده هر عصاره (MIC) استفاده شد. برای هر کدام از میکروارگانیسم‌ها از آزمونهای تاییدی تشخیصی استفاده گردید و درصد و رقت عصاره‌ها نیز در آزمایشگاه تأیید گردید. آنالیز آماری با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS و آزمون ANOVA (Repeated Measure) انجام گرفت.

یافته‌ها: در بررسیهای حاصل از این مطالعه مشخص شد، سه عصاره از نظر اثرات ضد قارچ و ضد باکتری با هم تفاوت دارند. عصاره ریوند بیشترین اثر ضد باکتریال را از خود نشان داد. عصاره بومادران و بابونه به ترتیب در مرحله بعدی قرار داشتند. از نظر اثر ضدقارچی هر سه عصاره اثر بسیار ضعیفی نشان دادند. بین اثرات ضد باکتریال و ضد قارچی عصاره ها و دو نمونه کلرهگزیدین اختلاف معنی داری وجود داشت ($P < 0/01$) به طوری که اثرات ضد قارچ کلرهگزیدین خارجی از ایرانی و هر دو کلرهگزیدین از عصاره‌ها بیشتر بود، ولی بین اثرات ضد قارچ کلرهگزیدین خارجی و ایرانی تفاوت معنی داری وجود نداشت.

نتیجه‌گیری: از آنجایی که ریوند دارای اثرات ضد باکتریال قویتری نسبت به دو عصاره دیگر می‌باشد و از طرفی عصاره‌های بومادران و بابونه نیز اثرات ضد باکتریال از خود نشان دادند، لذا در ادامه مطالعه حاضر آزمایشات تخصصی و تحقیقات بالینی جهت تکمیل مطالعه حاضر توصیه می‌شود.

کلید واژه‌ها: بومادران - بابونه - ریوند - اثر ضد قارچ - اثر ضد باکتری

پذیرش مقاله: ۸۵/۴/۷

اصلاح نهایی: ۸۵/۲/۵

وصول مقاله: ۸۴/۴/۱۸

نویسنده مسئول: گروه آموزشی تشخیص و بیماریهای دهان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان e-mail:atai-zahrah@yahoo.com

مقدمه

دلیل عوارض جانبی داروهای شیمیایی، امروزه نه تنها در ایران، بلکه در سراسر جهان گرایش به طب گیاهی افزایش یافته است.(۲)

استفاده از گیاهان دارویی در طب قدیم جایگاه خاصی داشته است. بقراط در یونان و بوعلی سینا و رازی در ایران در طب گیاهی مهارت داشته و از آن استفاده می‌کردند.(۱)، به